І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXV Ч. 152. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1958 ЦЕНТІВ 12 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 152. VOL. LXV.

НАРАДИ ДОЛЛЕСА З КУБІЧЕКОМ ПРИВЕЛИ ДО СКРІПЛЕННЯ ВЗАЄМИН МІЖ ЗДА І БРАЗИЛІЄЮ

Вашингтон. — В четвер дня 7-го серпня ц. р., державний секретар Доллес вернувся до ЗДА після відбуття основних нарад з президентом Бразилії д-ром Кубічеком в справі затіснення дружніх взаємин і співпраці між ЗДА та Бразилією і в дальшому теж з іншими країнами Південної Америки. В зустрічі з журналістами Доллес назвав відбуті наради позитивними й успішними і заявив, що вони причиняться видатно для зближення обидвох країн. Президент Кубічек вимагав скликання міжамериканської конференції голов південноамериканських країн, зокрема для передискутування господарських проблем, найважливіших на його думку з огляду на затяжну господарську кризу в деяких із держав Південної Америки. ЗДА обстоювали відбуття тільки конференції міністрів закордонних справ. Справи скликання такої конференції дефінітивно не устійнено, вирішено тільки обговорити пекучі й актуальні політичні та економічні проблеми в переговорах з іншими членами Організації Американських Держав. В опублікованім після відбуття нарад Доллеса і Кубічека комунікаті стверджено, що під час конференції обговорювано проблеми, які стосуються загальної ситуації і потреб Латинської Америки, і з другого боку справи безпосередніх взаємин між ЗДА і Бразилією. В загальній частині вирішено посилити південноамериканську спільноту скріпленням зусиль для переборення відсталости латинських країн та їх оборонної безпеки й узгіднено, що Латинська Америка повинна мати більший голос у формуванні і вирішуванні політики вільного світу. Якщо йде про господарські справи, то головною темою була справа цін на каву, в чому особливо ж заінтересована Бразилія. Обговорювано теж справу більшої позички для Бразилії на збалянсування її платничих можливостей.

Ніксон і Президент промовлятимуть в Каліфорнії перед виборами

Вашингтон. — Нововибраний голова стейтового республіканського комітету Джордж В. Міліес прибув до Вашингтону, де відвідав віце-президента Ричарда М. Ніксона, після того відбув пресову конференцію, на якій заявив, що Ніксон восени цього року принаймні два рази промовлятиме в Каліфорнії під час виборчої кампанії. Ніксон два рази поїде з Вашингтону до Каліфорнії, щоб допомогти республіканцям до виборчої перемоги. Ніксон мав сказати каліфорнійському партійному голові, що, згідно з його думкою „існує і така можливість, що президент Айзенгавер także поїде до Каліфорнії, якщо міжнародне положення на це дозволить".

„Ми потребуємо зміни політики СССР, а не пропаганди", — каже Труман

Шикаґо, Ілл. — Колишній президент Гаррі С. Труман промовляв до 3,000 присутніх на річній Конвенції Братського Ордену Орлів і заявив, що не вірить в те, щоб конференція голов урядів дала якийсь добрий вислід в справі розв'язки конфлікту на Середньому Сході. „Ми потребуємо не пропаґандивних" зборів, казав Труман, тільки зміни совєтської політики". На думку Трумана міжнародні переговори повинні вести амбасадори заінтересованих держав, а як вони нічого не можуть вдіяти, тоді світові проблеми повинні розв'язувати Об'єднані Нації. „Якщо росіяни дійсно хочуть зменшити світове напруження, то вони повинні це зробити „без фанфари і без пропаґанди".

Помер Френк Кірдорф, якого преса називає „людським смолоскипом"

Понтіяк, Мишиґен. — В шпиталі св. Джозефа, 7-го серпня помер Френк Кірдорф, який від понеділка мав смертельно попечену, на 85 відсотків, шкіру. Він твердив, що його викрали два чоловіки, вивезли в ліс, облили бензиною і підпалили. Та поліція тепер не зовсім вірить його зізнанням, бо вже вдалося усталити, що на тілі Кірдорфа не було бензини і що його ніхто не викрадав, а попік він себе смертельно сам, коли вночі з неділі на понеділок разом із двома спільниками хотів вибуховим матеріялом знищити одну пральню і чистильню одежі у Флінті, Миш. Поліція здогадується, що спільником Френка Кірдорфа був і його дядько Герман Кірдорф, який відвідував свого небожа в шпиталі, але тепер ховається, передавши сусідові два пістолі і вибуховий матеріял. Обидва Кірдорфи були вже в'язнями, обидва були працівниками в відділах Спілки Шоферів і обидва не хотіли відповідати в сенатській комісії, яка досліджувала зловживання в робітничих спілках шоферів, головним чином Бека і Гоффи. Тепер Гоффа зізнавав 7-го серпня в Сенаті і заперечив запит члена комісії, чи Кірдорф діяв з його наказу.

7-го СЕРПНЯ ВІДКЛИКАЛИ ПОГОТІВЛЯ АТЛЯНТИЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Норфолк, Вірдж. — Представник фльоти заявив, що 7-го серпня Атлянтійська фльота почала „нормально" працювати після того, як 15-го липня було оголошено алярм до випадках в Ливані. 23-го липня поготівля було полегшене, а повне його відкликання настало аж 7-го серпня.

КОНҐРЕС ПРИЗНАЧИВ НА ОБОРОНУ $39,602,827,000

Вашинґтон. — 7-го серпня Конґрес ухвалив законопроєкт про призначення на оборону країни в цьому фінансовому році 39,602,827,000 дол., на 815,500,000 долярів більше від тієї суми, якої домагався Президент. Признаний оборонний бюджет є компромісовою сумою між тими видатками, які призначили були обидві палати. Це є найбільший оборонний бюджет під час миру. Збільшені Конґресом видатки призначені на великі бомбовики, далекосяжні керовані ракети і ті підводні човни, які можуть вистрелювати керовані ракети. Оборонний бюджет розділений таким способом між окремі роди зброї: летунство — 17,877,624,000 дол.; фльота і морська піхота — 11,35,,427,000 дол.; армія — 8,992,859,000, дол. На уряд секретаря оборони призначено — 36,017,000 а на інші видатки — 836,900,000 дол. В цьому оборонному бюджеті є призначені гроші на тих вояків, яких секретар оборони і Президент хотіли б звільнити з військової служби, змешуючи число вояків в морській піхоті. Конґрес уповажнив уряд видати на оборонні цілі 535,000,000 дол., які залишилися з минулорічного бюджету. Крім того Конґрес призначив 1,695,000,000 дол. на військові будови.

ПОМЕР Д-р ТИМІШ К. ПАВЛИЧЕНКО, ОДИН З ПРОВІДНИХ ЕКОЛОГІВ СВІТУ

Д-р Т. К. Павличенко

Саскатун, Саскачеван, Канада. — У вівторок дня 5-го серпня ц. р., помер тут на 66-ому році життя д-р Тиміш (Тома) К. Павличенко один з найвидатніших дослідників в ділянці рослинної екології (наука, що вивчає залежність організмів і їх розподілу від зовнішніх умов, оточення, температури та ін.). В минулому році в Канаді відзначувано урочисто 65-ліття з дня його народження, в чому взяли участь представники наукових установ не тільки з Канади і ЗДА, але і з багатьох інших країн світу. Його праці над кількісним обчисленням довжини коріння рослин є першими того роду і вони разом з іншими студіями залишаються основними для цієї ділянки науки. Покійний розробив і спопуляризував теж мілку оранку землі в посушливих країнах, методи нищення бур'янів та боротьби із здуванням та розмиванням легких піскуватих ґрунтів. — Народжений на Поділлі в Україні, Тиміш Павличенко — переїхавши в 1920 р. на еміґрацію до Польщі, працював в українській кооперації на Косівщині і потому виїхав до Чехословаччини для продовжування студій. До Канади прибув у 1927 році і тут завершив свої студії в Університеті в Саскатуні, де вже в 1930 році став асистентом-дослідником і згодом професором цього ж університету. В 1948 році залишив університетську працю і став директором дослідно-хемічного відділу великої міжнародної хемічної компанії у ЗДА з постійним осідком у Канаді. Покійний був не тільки славним науковцем, але й теж видатним українським громадянином, активним в різних ділянках культурної і суспільно-громадської праці. Він був ініціятором заснування Українського Осередку Культури і Освіти у Вінніпеґу й активним співучасником діяльности Комітету Українців Канади. Похорон д-ра Т. Павличенка відбувся 8-го серпня ц. р.

Галина Мазепа на відвідинах у ЗДА

Ню Йорк. — Минулого понеділка, 4-го серпня, прибула сюди з Венесуелі на міжнародне летовище Айдвалд відома українська малярка Галина Мазепа-Коваль зі синами та мужем інж. Володимиром Ковалем, професором Центрального Університету в Каракасі. На летовищі привітали їх давні друзі з Праги мистець Роман Пачовський від Об'єднання Мистців Українців в Америці, та проф. В. Приходько. Гості задумують відвідати знайомих і українські установи в Метрополії та відбути поїздку по більших українських скупченнях у цій країні і Канаді.

Проф. Ю. Бойко вертається до Европи

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 8-го серпня, відчалив з Ню Йорку у поворотній дорозі до Европи проф. Юр. Бойко, голова Української Незалежної Асоціяції совєтознавців та член Проводу Українських Націоналістів. Цілі та загальні підсумки чотиримісячних відвідин проф. Бойка в країні і Канаді подані на іншому місці в цьому числі.

РАДА БЕЗПЕКИ СХВАЛИЛА ПЛЯН ЗДА ПРО СКЛИКАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

ПЕРША СЕСІЯ МАЛА ВІДБУТИСЬ ВПРОДОВЖ 24 ГОДИН

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй в четвер 7 серпня ц. р. прийняла американську резолюцію про потребу скликання надзвичайної сесії Генеральної Асамблеї. Першим промовляв у привичному тоні большевицької пропаґанди совєтський делеґат Аркадій Соболєв і зголосив свою резолюцію з підкресленням, що „дії ЗДА й Англії представляють загрозу для міжнародного миру і безпеки". Однак згодом він погодився взяти свою резолюцію назад і голосувати за американську резолюцію, якщо будуть зроблені в ній деякі зміни. Американський делеґат погодився на пропозицію Панами, щоб з резолюції ЗДА викинути навіть згадку про Ливан і Йорданію та покликатися тільки на цифри, під якими скарги тих держав проти З'єдиненої Арабської Республіки фігурують на денному порядку Ради Безпеки, і щоб не покликуватися на постанову Генеральної Асамблеї з 1950 р., як на підставу для скликання тепер надзвичайної сесії, бо Совєти голосували тоді проти тієї постанови. Внаслідку таких змін американська резолюція, що її прийнято всіми 11 голосами членів Ради Безпеки, звучала так: „Рада Безпеки, взявши під увагу точки 2 і 3 з документу С/838 та ствердивши, що брак однозгідности між постійними членами на 834 і 837 засіданнях Ради Безпеки перешкодив виконати її найпершу відповідальність за збереження міжнародного миру і безпеки, рішає скликати негайну надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї". Перше засідання тієї сесії призначено вже на п'ятницю 5 год. по пол., але воно мало зайнятись тільки одною процедуральною справою, а саме, визнанням правильности всіх мандатів. Передбачувано згори, що при цій нагоді Соболєв заатакує знову перебування в Об'єднаних Націях національного Китаю і жадатиме прийняти в члени комуністичний Ки-
в члени комуністичний Китаю що на випадок зголошення такого внеску — він не має шансів успіху. Ділові наради Генеральної Асамблеї почнуться у вівторок, або в середу. До того часу З'єдинені Держави підготовлять запов'іджену конструктивну програму щодо стабілізації відносин на Середньому Сході. Державний секретар Доллес, вернувшись з Бразилії, негайно почав нараджуватися в цій справі. Він натаврував останню ноту Хрущова з відкиненням пропозиції, щоб перевести конференцію на вершинах в рямцях Ради Безпеки ОН, іронічно відкликавшись до американського віршика, який казав про чоловіка, що ходив „раз сюди, раз туди". На четверговому засіданні Ради Безпеки був приявний вже новий представник Іраку, репрезентант його революційного уряду. Крім довших промов, що їх виголосив Соболєв (СССР), Кебот Ладж (ЗДА) і Пірсон Діксон (Англія), короткі заяви склали представники Іраку, Ливану і З'єдиненої Арабської Республіки.

Морфі вдоволений розмовою з Насером

Каїро. — Заступник американського державного секретаря Роберт Морфі перевів з єгипетським президентом 4-годинну розмову, після якої заявив, що вона була „дуже докладна, дуже приязна і дуже задовільна". Зрештою, ані він ані американський амбасадор Раймунд Гейр, і тим паче ніхто з арабського боку не відкрив докладніше змісту наради у Нассера. Крім названих осіб, взяли в тій нараді участь ще арабський міністер закордонних справ д-р Махмуд Фавзі та політичний дорадник Нассера, полк. Сабрі. За часописними твердженнями, Нассер домагався відкликання американських військ з Ливану і англійських з Йорданії, вбачаючи в них небезпеку для З'єдиненої Арабської Республіки, та буцім-то сердився, що ЗДА скликують надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї на основі скарги Ливану проти тієї Республіки. Морфі мав вияснювати засадничу політику ЗДА на Середньому Сході, переконувати Нассера, що Америка не є ворожа єгипетському націоналізмові та запевняти, що це не ЗДА, а Совєти відкинули дальші засідання Ради Безпеки та накинули надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї ОН. Морфі відлетів до столиці Етіопії Аддіс Абеби, відкіль мав полетіти до Греції. Він закінчив вже свою місію на Середньому Сході.

Мекмілен полетів до Греції і Туреччини

Лондон. — Англійський прем'єр МекМіллен рішився несподівано відвідати столиці Греції і Туреччини, щоб переговорити безпосередньо й особисто з керівними діячами тих обох держав у справі запевнення спокою на Кипрі. Своє рішення МекМіллен прийняв у зв'язку з проголошенням перемиря на Кипрі кипрсько - грецькою підпільною організацією ЕОКА, після чого таке саме проголошення оприлюднила й підпільна турецька організація. Від 1-го липня ц. р. згинули на Кипрі 103 особи внаслідку терористичних актів обох підпільних організацій. Англійський прем'єр полетів до Атен на розмову з грецьким прем'єром Караманлісом і до Анкари на зустріч із Аднаном Мендересом. Він поновив своє запрошення з 10 червня — до спільної чи сепаратної конференції Англії, Греції та Туреччини у справі Кипру. Правда, англійський комунікат у цій справі підкреслює, що теперішня подорож прем'єра МекМіллена має на цілі передискутувати тільки способи для збереження перемир'я й закінчення кривавого терору всіх проти всіх на Кипрі, але коментатори здогадуються, що при цій нагоді буде мова також про останній проєкт Англії на розв'язку проблеми Кипру бодай на означену кількість літ.

Неру не вірить в успіхи нарад Генеральної Асамблеї ОН

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру висловився з великим скептицизмом про можливості користи для ситуації на Середньому Сході з нарад на надзвичайній сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Він підкреслив, що чим більший збір — тим трудніше осягнути на ньому розв'язку будь-якої справи. Він рішуче заперечив, наче б плянував стояти у проводі індійської делеґації на Генеральну Асамблею. Неру вважає, що ситуація на Середньому Сході „погана", але водночас видить в ній настільки поправу, що не грозить велика війна. Він заперечив, наче б знав докладну рецепту на заведення миру і спокою на Середньому Сході, але як одну з передумов визнав конечність, щоб арабські держави помирилися з фактом існування Ізраїлю. Спроба знищення ізраїльської держави стала б невідхильною — за думкою Неру — причиною для розпутання світової війни.

Національний Китай проголосив стан гострого поготівля

Тайпей. — Націонал - китайський уряд проголосив стан гострої воєнної небезпеки. Відкликано всі відпустки з усіх військових формацій, приказано евакуацію всіх цивільних осіб з островів у протоці Формози та заведено гостре поготівля на островах Квімой і Матсу. 500 китайських студентів, які перебувають в літному таборі на Квімой, перевезено поспішним порядком на Формозу. Ці націонал - китайські заходи зв'язані з вістками від військової розвідки, яка донесла про надзвичайну активність в комуно - китайських портах і летовищах на китайському суходолі здовж протоки Формози. За націонал - китайськими твердженнями, китайські комуністи перевезли в найвужче місце напроти острова Формози 60 совєтських турбомоторових літаків найновішого типу МІГ17. Останню зустріч Хрущова і Мао Тсе-тунґа в Пейпінґу з участю високих совєтських і комуно - китайських військовиків націонал-китайці пояснюють теж, як безпосереднє підготовлювання нової комуо - китайської воєнної авантури, для якої китайські комуністи нібито вбачають корисну коньюнктуру в теперішній середньо - східній кризі.

Ізраїль погодився на „летунський коридор" для літаків ЗДА

Єрусалим. — Ізраїль відкликав в минулу середу заборону, проголошену в минулу неділю для американських літаків, які везли над територією Ізраїлю виряд, газоліну і всяке інше постачання для 3,500 англійських вояків в Йорданії, як теж різні найнеобхідніші товари для самої Йорданії. Ізраїль погодився відкликати цю заборону, визнавши слушність двох американських арґументів: що такий „летунський коридор" потрібний ще тільки на кілька днів, поки не буде повністю наладнане постачання через малий і непристосований для цих цілей йорданський порт в затоці Акаби, і що ізраїльська заборона викликує неприхильне для Ізраїлю враження, що вона зроблена з остраху перед Совєтами. Американські транспортні літаки відновили лети над Ізраїлем. Насправді, то за ізраїльською забороною крилася нехіть жидівських мас, що ось Ізраїль бере активну участь в помаганні тій Йорданії, яка безперервно маніфестує своє вороже становище до Ізраїля. З другого боку — Ізраїлеві залежить на існуванні Йорданії, як незалежної держави і він боїться, щоб Йорданія не стала, за прикладом Сирії, складовою частиною З'єдиненої Арабської Республіки чи її сателітом. На випадок заламання йорданської держави — Ізраїль, мабуть, хотів би партиципувати в розподілі йорданської території, але це могло б легко спричинити нову ізраїльсько - арабську, ба навіть нову велику війну. Ізраїль старається дістати від Англії і від ЗДА, взаміну за дозвіл на „летунський коридор", нову зброю.

УКРАЇНСЬКА ОСЕЛЯ ОДВУ — НОВИЙ ВКЛАД В УКРАЇНСЬКИЙ СТАН ПОСІДАННЯ

До Союзівки, оселі Українського Народного Союзу, та цілого ряду інших українських осель в Америці, долучилась у цьому році ще одна, цим разом Українська Оселя ім. О. Ольжича в Лігайтон, Пенсилвенія. Минулої середи, 6-го серпня, склали цій оселі добросусідські відвідини головний предсідник УНС п. Д. Галичин, головний касир УНС п. Р. Слободян та ред. А. Драган, з приємністю ствердивши, що ця оселя є справді новим поважним вкладом в український стан посідання в цій країні. Власниками цієї оселі є Організація Державного Відродження України, Український Золотий Хрест, Молоді Українські Націоналісти та „Зарево". Положена вона у віддалі 110 миль від Ню Йорку при шляху 209 за Лігайтоном в мальовничих горах Поконо. Має ця оселя 347 акрів поля й лісу та цілий ряд будинків, що їх уже частинно використовується для відпочинкових і, головно, виховних цілей, бо на оселі вже відбуваються юнацькі табори. Побудовано вже великий басейн та саме тепер ведуться роботи при будові досить великого ставу. Власники оселі задумали створити біля неї ціле українське селище, призначивши на продаж для приватних осіб двісті півакрових ділянок (в ціні від 350 до 450 долярів) під будову літніх хаток, з чого біля 50 уже продано. Оселею на місці тепер піклується ввічливий п. Михайло Белендюк, а її адміністратором є мґр. Бак Бойчук з Филадельфії. Оселя має добрі вигляди на дальший розвиток та є не тільки поважним вкладом у наш стан посідання, але і має всі дані на те, щоб відіграти свою ролю в загальному рості і розвитку нашої спільноти.

В АМЕРИЦІ

● **33-річний Анджельо Ля Марка** 7-го серпня згинув на електричному кріслі бо губернатор Ню Йорку Аверел Гарриман не припинив виконання екзекуції. Ля Марка 4 липня 1956 р викрав був 33-денного хлопчика Вайнберґів у Вестбері, Лонґ Айленд, і після того залишив його в кущах, де він помер. Внаслідок апеляцій Ля Марка вже кілька разів відкладали виконання смертного присуду.

● **У столиці Нікараґви, Манаґві**, між прихильниками і противниками президента Луїса Сомози відбулася сутичка, в якій 30 осіб поранено. Крайова Ґвардія мусіла заспокоювати демонстрантів. Прихильники Сомози заатакували були радіову стацію „Мундіял".

● **Екс-президент Гаррі С. Труман** -8-го вересня промовляв на демократичному прийнятті в Олбані, Н. Й., де був гостем губернатора Аверела Гарримана. Плата за вступ на це прийняття ще не визначена, але на два подібні обіди в північній частині стейту становила вона 50 долярів.

● **У Ґілфорді, Конн.** відбувалася нарада стейтових і місцевих працівників цивільної оборони, на якій обговорювано справу оборони проти водноатомового налету. Провідник нарад передчасно розпустив присутніх, бо їх страшно кусали комарі.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Громадський комітет для збудування пам'ятника на могилі сл. п. Антона Глинки**, колишнього посла до федерального парляменту в Канаді і заслуженого громадського діяча, створено в Едмонтоні під патронатом Відділу КУК та під почесним головуванням о. мітр. д-ра Василя Лаби.

● **Чотирьох нових священиків Української Католицької Церкви** висвячено у Мюнхені (Німеччина) дня 20-го липня ц. р. Свячень довершив Архиєпископ Кир Іван Бучко. Новими священиками стали о. Микола Іванців (Німеччина), о. Всеволод Луговий, о. Антін Зоузаль та о. Роман (усі три з Канади).

● **Асоціяція для збереження пам'яти українських жидів** (осідок у Ню Йорку) підготовляє видання трьохтомової праці про історію жидів — їхнього побуту, культури та суспільної і політичної діяльности в Україні. Участь в готуванні цієї праці беруть видатні жидівські наукові сили, історики та письменники. Праця буде надрукована гебрейською, англійською та розговірною жидівською мовами.

● **Українська Спілка Образотворчих Мистців (УСОМ)**, що її осідок є Торонто, вирішила підготовити на грудень 1958 року виставку творів українських мистців. Виставка була б водночас першим етапом до Всеукраїнської Виставки Мистців, що має відбутися в 1959 році в рямцях святкувань 300-річчя перемоги української зброї над Москвою під Конотопом. Підготова виставки спочиває в руках мистця - маляра Богдана Стебельського та торонтських мистців.

У СВІТІ

● **Американські вояки в Ливані** користуються великими симпатіями серед місцевого арабського населення. В американських газетах появився опис, як то чета морських піхотинців, ідучи на патрольну службу, стала на вулиці Бейруту предметом атаки: на них посипався буквально град яблук, грушок, слив, морель та бананів, при чому командант чоти, сержант, вийшов дійсно пошкодований, бо кинене доброзичливо яблуко підбило йому око. Він найбільше журився тим, що ніхто, мовляв, не повірить, у який спосіб появився під його оком синець.

● **В Атенах** не вийшла в минулий вівторок ні одна газета внаслідок страйку друкарень.

● **У Південній Кореї** присудили 18-річного американського вояка Керні Сімпсона на 2 роки в'язниці за те, що скинув з військового поїзду під час руху двох цивільних корейців, при чому один із них згинув.

● **До рафінерії в Гайфі**, (Ізраїль) уперше після палестинської війни 1948 року, коли припинено доплив нафти з Іраку, почала плисти ропа. Вона йде нафтопроводом у 8 цалів завгрубшки з ізраїльського порту Елят над Акабською затокою, що межує з Червоним морем. Цей нафтопровід почали будувати після воєнного походу проти Єгипту в 1956 році, коли жиди здобули позиції, з яких єгиптяни обстрілювали гарматним вогнем кораблі Ізраїлю на Акабській затоці.

● **Московське радіо** повідомило, що під час будови нової залізничної лінії на Білорусі викопано англійські монети з 10 сторіччя. Через те, що на тому самому місці знайдено також західньо - европейські та арабські монети, московські науковці вбачають в тому доказ, що „Росія" мала в середньовіччі жваві торговельні взаємини з Заходом. Англомовна преса повторюючи за московським радіом ту нісенітницю, очевидно, не задумується над тим, що в 10 сторіччі не було взагалі ніякої „Росії".

● **Англійські шпиталі** витрачають щорічно 30 мільйонів долярів на лікування людей покалічених в автомобільних катастрофах. Британське лікарське Т-во в Бірмінґгемі запропонувало заборонити на публічних шляхах рух спортових авт і роверів, які спричинюють найбільше катастроф. Проте, шеф поліції в Бірмінґгемі заявив, що головною причиною автомобільних катастроф є не машини, а невправні водії.

● **Лондонський суддя**, перед яким Вільям і Аґнес Сімпсони процесувались в справі розводу, не мігши відразу їх розсудити, відклав розправу на 5 днів, але взяв від обох подругів приречення, що вони протягом 5-ох днів одне до одного не промовлять ані слова. „Не хочу, щоб з їхньої розмови вийшла нова сварня", пояснив суддя.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИЧНА МІСІЯ АМЕРИКИ

Вісімнадцять запитів, поставлених на останній пресовій конференції президента Айзенгавера 6 серпня, стосувалися найрізнородніших справ. Були між ними такі конкретні справи внутрішньо-американського порядку, як відношення Президента до урядовців з Білого Дому, що приймають дарунки, новий робітничий законопроєкт, небезпека інфляції від перегонів між платнями й цінами, проблема расової інтеграції у зв'язку з новим шкільним роком, оцінка Президентом працездатности Конгресу. Кілька запитів відносились до кризи на Середньому Сході, а один — до здоров'я Президента. Але всі ці запити й відповіді на них, хоч які важливі, залишилися в тіні у порівнянні з двома заявами Д. Д. Айзенгавера найбільш принципового характеру: про вірність американської політики принципові свободи у широкому світі та про признання Америкою того націоналізму, який домагається для окремих народів державної самостійности.

Ось кілька речень з цієї знаменної заяви: „. . . Історія цього сторіччя виявляє, на мою думку, дуже виразно основні цілі й принципи З'єдинених Держав, стосовані до решти світу. Ми не хотіли суверенности ні над якою країною; ми не пробували підкорити собі якусь країну, нарід чи націю будь-яким способом, політично, військовими засобами чи економічними заходами.. Віримо, що воля і принцип свободи у світі нерозлучні, і тому, коли свобода, і незалежність слабих (народів) загрожені, то З'єдинені Держави мають глибоку відповідальність. Насправді, у нашому власному інтересі треба намагатися нести цю відповідальність . . . Але їх (Совєтів) історія, яка охоплює всі східні европейські країни, що їх вони забрали силою і силою тримають від закінчення другої світової війни, їх авантюри в Північній Кореї і в Північному В'єтнамі — все це говорить, виявляє і вказує на факт, що їхні обвинувачення повинні звертатися на їх власну, а не на нашу, адресу . . . Мусимо доконати позитивні діла, щоб привести до такого стану, щоб запанувала свідомість спільности, свідомість єдности в усьому вільному світі, яку треба мати, щоб осягнути успіх. Вірю в націоналізм. Мій уряд вірить в націоналізм. Віримо в нього для нас самих і віримо, що кожна нація, кожний нарід має право на свою незалежність. Справді, це внаслідок нашої віри в дух націоналізму опинились ми сьогодні в Ливані, і коли араби, як цілість, виявлять свій націоналізм у формі федерації якоїсь більшої держави, то ми не маємо застережень до цього. Пригадаю факт, що ми дуже скоро визнали Об'єднану Арабську Республіку внаслідок нашої віри у це . . . Війська ніколи не можуть здобути миру. Мусимо зробити щось позитивне, і це мусить бути в ділянках моралі і духа, і економіки, і політичної сили того обширу . . ."

Вже з наведених цитатів видно всю далекосяжність цих принципових заяв Д. Д. Айзенгавера. Розвиваючи ці думки, Президент признав трудність реалізування цих принципів у практиці. Але він застерігся, що ці принципи „мають становити основну журбу не тільки цієї адміністрації, але й сучасної Америки". Таким чином усі, що студіюють політичну філософію сучасної Америки та аналізують її актуальну політику, дістали в цій заяві Д. Д. Айзенгавера з 6 серпня цього року новий історичний документ. Він не новий у своїй суті. В Деклярації Незалежности, американській Конституції, в заявах Вашингтона і Джефферсона, заявах їхніх світлих наступників, між ними особливо Абрагама Линколна, почерез 14 точок Вудро Вилсона і проголошення Чотирьох Свобід Ф. Д. Рузвелтом, у численних актах, документах і ділах — маніфестовано в історії З'єдинених Держав їхню віру в принцип свободи, як базу існування власного й чужого.

Коли хтось не вірить у стосування ідеалів в практичній політиці і яскраво розмежовує ідеалізм від політичного реалізму, хай студіює історію З'єдинених Держав. З останніх двох світових воєн і з воєн в Кореї ЗДА не здобули ані клаптика території, ані жадних економічних концесій, зате заплатили сотнями тисяч убитих і більйонами витрачених грошей. І виправа до Ливану не подавала виглядів на жадну „практичну" користь для ЗДА, зате загрожувала їм риском атомової війни.

Очевидно, не завжди ЗДА стосували свою віру у високі принципи волі і в принцип власної відповідальности за волю народів у світі — у практичній зовнішній політиці. Коли б вони це робили, то не було б нинішньої червоної імперії в Евразії, яка погрожує всьому світові. Не застосовано до України 14ох точок Вилсона, даремне мадяри закликали на поміч восени 1956 року. Тому треба, щоб ті світлі принципи, про які говорить Д. Д. Айзенгавер, ще глибше ввійшли в світогляд усіх американців і в практичну зовнішню політику ЗДА. Тоді буде здійснена світова місія Америки.

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНИ

Велику трагедію переживає поневолений український нарід не тільки тим, що не має волі, але що ще в додатку приходиться йому бути погноєм для свого ката-окупанта. Багато великих цінностей, що їх створив талановитий український нарід, як і імена творців тих цінностей, записано на конто і славу їх гнобителів. Це продовжується і сьогодні.

На протязі цього року українська пісня й танець уже двічі прославили ім'я України за кордонами української землі, у двох столицях Західньої Европи — Лондоні і Брюсселі. Обидва рази українські ансамблі танцю й пісні були зустрінуті із незвичайним захопленням навіть збоку такої стриманої й холодної публіки ,як мешканці британського острова. Але обидва рази, хоч це й виступали „державні" ансамблі, здавалося б, незалежної Української ССР, їхні успіхи записала англійська й американська преса, як успіх . . . російської культури, зрештою згідно з тенденціями офіційної совєтської пропаґанди, яка реклямувала виступи цих ансамблів, як совєтське, значить російське досягнення.

Величезного успіху і суперлятивних оцінок британської фахової критики дочекалися виступи Державного Ансамблю Українського Танцю, влаштовувані в Лондоні та в інших містах Великої Британії на протязі березня ц р.. Згаданий ансамбль, що його керівником є П. Вірський, відомий уже в країнах совєтського бльоку своїми виступами в Польщі (1955), Китаї та В'єтнамі (1956), як і своїм виступом на відзначенні 50-річчя Союзу Французьких Студентів в 1957 році. У програму цьогорічних виступів цього ансамблю у Великій Британії були включені танки різних жанрів: „Запорожець", комедійні „Чумацькі радощі", „Ляльки", „Шевчики", „Вісім пар ніг на одну пару чобіт", хореографічні картини „Весняна сюїта", „Рукодільниці", „Гопак", „Козачок" та інші. У програму виступів були введені, згідно з офіційною настановою, також російські танки, щоб і тут доводити „нерозривність" української й російської культури і надати виступам загального, російського „штампу".

Вистави Державного Ансамблю Танцю УССР у Великій Британії відвідали десятки тисяч людей. Мільйони інших оглядали їхні виступи у передачах британських телевізійних стацій. Британські знавці народного танку і видатні рецензенти провідних англійських газет дали якнайвищу оцінку майстерности, вмілости і високій культурі українських артистів, відзначаючи барвистість і темпераментність виконуваних ними танців. Театральний критик „Дейлі Гералду" Ендрю Смит заявив навіть у своїй рецензії, що він ще ніколи не бачив в англійських телевізійних передачах кращого виконання танців. Але, водночас із цим, багато рецензентів англійської преси зараховало і сам ансамбль, і його артистів, і виконувані ним танці до російської культури, визначаючи досягнення українського мистецтва, як „російський тріюмф".

З таким же успіхом і вислідом відбувалися виступи українського Державного Ансамблю Танцю і Пісні, що його Москва вислала для пропаґанди на світову виставку у Брюсселі. Американські рецензенти, як, наприклад, Говард Тавбман із „Ню Йорк Таймсу", відзначили у своїх кореспонденціях виступи цього ансамблю ,як надзвичайне досягнення, небувалий мистецький успіх, що йому немає рівного.

У виступі ансамблю в Брюсселі взяло участь понад 100 співаків, танцюристів і музик. Незвичайний смак і подивугідна легкість характеризували кожну точку програми, і рецензенти підкреслювали пов'язаність українського танцю і пісні з родючістю української землі і стародавньою українською народною традицією. Особливо відзначив згаданий американський рецензент такі точки, як „Весна в полі" та деякі танки, що своїм виконанням нагадували урочисті хороводи, повні ніжности й ліризму. Перехід таких хороводів до повних темпераменту й шаленого руху танців („козачок" чи „гопак") вразив усіх без винятку глядачів своїм просто „електричним наснаженням". Але й тут знову, як це бувало у Великій Британії, рецензент назвав енерґію й вітальність у виконуванні танців характеристичною . . . російською прикметою і визначив тріюмф українського ансамблю черговим . . . „російським тріюмфом".

Проти такого визначення українських досягнень, як російських, протестували українці у Великій Британії і протестують тепер українці в Бельгії й у ЗДА. Але всі ці протести не мали й не матимуть повного успіху, поки Україна буде залишатися під'яремною державою в межах Совєтського Союзу. Поки Україна не звільниться з цього під'яремного становища і поки не стане справді суверенною й незалежною державою, доти всі українські, хоч би і які надзвичайні і безсумнівні успіхи, не тільки Москва, але й світ зараховуватимуть на користь російської культури, російського мистецтва і російської слави. І не буде воно інакше, хоч би і як підкреслювано в назві і в реклямі, що все це виступи „державних ансамблів Української ССР", бо ж не тільки кожен журналіст, але й кожен пересічний громадянин на Заході знає і розуміє, що „Українська ССР" без амбасад і посольств, без свого війська, власної валюти і власної пошти — це тільки фікція державности ,тільки форма московського панування над Україною. Тому виступи українським мистців і українських ансамблів, хоч би і які подивугідні, ітимуть завжди на чужу славу і на чужу користь.

Зенон Стефанів

ПОВІТРЯНА СТРАТЕГІЧНА ФЛЬОТА ЗДА

В останніх роках ми є свідками небувалого досі в історії людства зброєння, що, з геополітичного погляду, засягає цілий майже світ — своїми розмірами фінансового, промислового і наукового зусилля. Головний же тягар тих зброєнь лежить в готуванні до повітряної війни.

Основною зброєю стратегічних дій є і буде ще довгий час міжконтинентальне бомбардувальне летунство, а не далекосяжні ракети. Покищо нова ракетна зброя доповнює тільки артилерію і летунство, що в майбутній війні може спричинити зміни в тактиці.

У зв'язку з теперішньою, що так назвемо „ракетною психозою", не входячи глибше в те, котра саме сторона має перевагу в ракетній зброї, — не будемо далекі від правди, коли сконстатуємо, що візія війни „натисненого ґудзика", веденої машинами і роботами, ще за дуже далекими обріями.

Американські повітряні війська (US-Air Force) становлять, поруч з армією і воєнною фльотою, один із головних родів озброєних сил. Особовий стан виносить приблизно 950 тис. людей, в тому числі коло 135 тис. старшин; оперативно 138 авіяційних груп (wings), 400-410 ескадриль мають щонайменше 7,700 літаків першої лінії. Є це наймогутніша авіяція, що перевищує своїми літаками та першорядними летунами авіяцію цілого світу. Кількісно уступає Совєтському Союзові і то тільки в тактичному летунстві — близького лету.

Ударне або стратегічне летунство (The Strategic Air Command — SAC) це один із найважливіших елементів повітряних військ ЗДА. Призначення стратегічного летунства дуже чітко спрецизоване в старшинському підручнику „The Officer's Guide" в такому реченні: „під час війни атакує і руйнує ворожу індустрію, запасові нагромадження, ключові комунікаційні центри, ламає мораль ворога, а вкінці і духа спротиву у веденні дальшої боротьби".

Ударне летунство — особовий склад коло 180 тис. людей — організаційно розподілене в шести повітряних дивізіях (Air Divisions). дивізії зложені з авіяційних крил — груп (wings), а групи із ескадриль (squadrons). Разом таких груп є 43. При стані 3,600-4700 в кожній, до яких входить тепер коло 2 тисячі бомбардувальників типу B-47, B-52 і B-36. Літаки типу B-36 (всього тепер тільки 3 групи) виходять як уже перестарілі з лінії. В кінцевій підготові знаходяться нові бомбардувальники B-58 і B-70.

Восьмимоторовий Boeing-52 — популярно називаний стратосферичною фортецею (Strato Fortress), — це найбільший бомбардувальник світу: скорість лету 1050 км/год. на висоті 15-16 км, засяг без приземлення 9,700-12,880 км, бойовий вантаж — 22-34 тони, залога всього тільки з трьох людей, кошт — 8млн. дол., місячна продукція — 15 машин, тепер в лінії — 380, на кінець 1959 р. передбачається 630 літаків цього типу.

Крім бомбардувальних груп в склад дивізій входять окремі допоміжні розвідувальні й транспортові ескадрильї та ескадрильї повітряних нафтоналивних танкерів типу KC-97 і KC-135.

З'єднання стратегічного летунства розміщені щонайменше на 60 базах, з того числа половина в ЗДА — три дивізії, одна у Великобританії, одна в Еспанії і Марокко, одна на Пасифіку. Повітряний шлях поміж тими базами — 185 тис. км. Своїм ґльобальним засягом американська ударна повітряна армада є в повній спроможності бомбардувати й нищити всі намічені цілі в цілому світі.

Незадовго органічно буде включена до ударного летунства перша ракетна дивізія (Missile Division), що знаходиться тепер в кінцевій фазі формування. Сюди увійдуть ескадрони стратегічних ракет „Thor", „Jupiter", „Snark", „Atlas" і „Titan" із засягом 1500-6000 миль. На цю обставину дозволю собі звернути увагу з огляду на те ,що недавно на сторінках цього часопису друковані були твердження деяких людей, що, мовляв, ЗДА не мають далекосяжної ракетної зброї.

З кінця минулого року поставлена третина ударної авіяції в алярмову готовість — на протязі 15 хвилин може стартувати до акції. Коло 300 бомбовиків знаходиться безперервно в повітрі, готових до налету ворожої території. Наказ до цього може дати лише Президент держави посередньо через Пентаґон та головне командування SAK.

Твердження відповідальних за оборону країни чинників, що Перл Гарбор з грудня 1941 р. ніколи вже не повториться, увійшло вже в псиxіку американського народу.

Про це дуже добре знає і потенціяльний агресор, хоч час від часу погрожує міжконтинентальними ракетами.

ПІДСУМКИ ВІДВІДИН ПРОФ. Ю. БОЙКА

У п'ятницю, 8-го серпня, відчалив від гостинних берегів Америки в поворотній дорозі до Европи проф. Юрій Бойко, голова Незалежної Асоціяції Совєтознавців, що провів на американському континенті понад чотири місяці. Загальні підсумки тих відвідин подаємо на підставі інформацій самого ж проф. Ю. Бойка:

Новопосталі українські інституції не відразу здобувають собі признання нашого громадянства: у нас тепер багато застережливости до кожного новопосталого утвору.

І саме Незалежна Асоціяція Совєтознавців, молода наукова корпорація, очолена проф. Ю. Бойком, В. Орелецьким, П. Савицьким, асоціяція, до складу якої ввійшли такі значні особистості наукового світу, як проф. Смаль-Стоцький, проф. Січинський, проф. Панейко та інші наші видатні вчені — ця Асоціяція протягом кількох місяців здобула собі широку і майже одностайну підтримку в нашій суспільності ,тут, за океаном.

Моральний успіх Асоціяції в першій мірі залежить від того, що її ідеї є великої ваги: на своєму прапорі написала вона гасло незалежности української науки від чужих впливів, підкреслила вагу національно-визвольної боротьби в світі, опанованому комунізмом, і постійно наголошує та науково доводить, що світовий комунізм у вирішальній мірі є московським большевизмом та служить насамперед заборчим цілям Московщини. Насвітлення цього комплексу справ має надзвичайну вагу, тож і не дивно, що Асоціяція швидко здобуває собі симпатії в різних колах нашого громадянства. Але ідея, щоб здобути собі успіх, мусить мати своїх апостолів. Одним і з них, поруч проф. Савицького і Орелецького, є також проф. д-р Ю. Бойко. Він прибув до ЗДА 24 березня ц. р., отже має за собою понад 4 місяці кипучої праці на нашому континенті.

Проф. Бойко кількакратно відвідав Ню Йорк, Филаделфію, поза цим його тура йшла через такі міста, як Сиракюзи, Рочестер, Боффало, Клівленд, Дітройт, Шикаґо, Мінneaполіс, Вашингтон, Честер. В Канаді проф. Борко побував у Вінніпеґу, Содбури, Монтреалі, Торонто, Гемилтоні, Віндзорі. Під час своєї подорожі Голова Асоціяції виголосив 33 доповіді („Національні зудари в СССР і перспективи нашого визволення", „Московське народництво, як джерело ленінізму-сталінізму", „Осяги, завдання і можливості Незалежної Асоціяції Совєтознавців" та ін.), на яких в цілому було понад 5,000 слухачів. Якщо врахувати, що більша частина виступів відбувалася вже влітку, то це таки не абиякий успіх! На всіх доповідях громадянство виявило великий інтерес до порушеної проблематики, було багато запитів, були цікаві дискусії, але майже не було виступів, які виявляли б чи то неґативну поставу до ідей Асоціяції, чи до її репрезентанта. В цілім ряді місцевостей знайшлися ентузіясти справи Асоціяції, і це дало змогу створити Громадські Комітети для моральної й матеріяльної підтримки цієї наукової установи. Комітети засновано в Дітройті, Клівленді, Ню Йорку, Міннеаполісі, Филаделфії, Шикаґо, Вінніпеґу, Торонто, Монтреалі та ін.

При приїзді проф. Бойка не можна було сподіватися, щоб така ще мало популяризована справа, як Асоціяція, здобула б відразу значніші матеріяльні засоби на нашому континенті. Треба було спочатку ввести в свідомість громадянства Асоціяцію як конечний фактор нашого національного життя. Це проф. Бойкові вдалося здійснити — і вже на цій базі ростиме матеріяльна підбудова молодої інституції. Та все таки Голові Асоціяції вдалося навіть у цих літніх гарячих місяцях зібрати на наукові цілі понад 3,000 дол. Очевидно, це треба розглядати лише як початок, Громадські Комітети тепер мають подбати за засоби, потрібні на видання книги „Московське коріння большевизму" та на бюлетені „Національна політика Москви".

Осягом Асоціяції є те, що до її лав зголошується поповнення з науковців у Новому Світі: д-р Бидловський, д-р Кохно, проф. Лев, д-р Пазуняк, інж. Процюк, проф. Січинський, д-р Цюцюра та ін.

Проф Бойкові вдалося під час своїх відвідин Вашингтону перевести ряд розмов з деякими сенаторами і конґресменами. Він також встановив діловий контакт з Інститутом Етнічних Студій при Джорджтавнському університеті у Вашингтоні, відвідав ряд американських і канадійських університетів, виступав у телевізії і кількакратно в радіоавдиціях, до його подорожі виявила інтерес англомовна преса, містячи на своїх сторінках відгуки про Асоціяцію та її Президента (Содбури, Дітройт, Віндзор, Аллентавн).

Це була корисна і добре виконана місія.

Л. Луців

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК З НАГОДИ СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

В 1956-му році український нарід відзначував 100-річчя свого великого сина Івана Франка. Згадували тоді автора „Мойсея" і українські громади в цій країні, а Наукове Товариство ім. Шевченка видало з цього приводу окремий науковий збірник*), бо ж Ів. Франко поклав великі заслуги для цієї найстаршої нашої наукової установи у Львові як довголітній співробітник, директор Філологічної Секції і член Виділу. Видавництво „Свобода" допомогло цьому виданню тим способом, що на шпальтах свого щоденника друкувало 8 із тих праць, які надруковані в книзі, і крім того зайнялося виданням цілої книжки. Франкова праця відіграла важливу ролю в ідейному формуванні та розвитку Американської України, і цей Збірник, — це тільки скромний знак пошани Великому Каменяреві за його велетенську працю.

У збірнику надруковано 10 статтей: про життя поета, різні роди його літературної творчости, мову його творів, його наукову діяльність та про І. Франка як громадського діяча.

Вол. Дорошенко в розвідці „Страдницький шлях Івана Франка" (9-48) виразно зазначив, що не писав біографії поета ані не подавав оцінки його творчости, тільки дав „огляд його життьових злигоднів, що так чи інакше відбивалися й на його творчості". Доля не пощадила ударів Франкові від дитинства аж до смерти ,тому, „оцінюючи його працю, конче мусимо брати під увагу його страдницьке життя".

Богдан Кравців вмістив у Збірнику статтю „Франко — лірик" (49-66). Автор звернув увагу на те ,що досі мало авторів писало про Франка як поета (Антін Крущельницький, М. Євшан і Микола Зеров). Кравців показує, як І. Франко розвивав свої погляди на поезію і літературу і як вкінці написав такі дозрілі

(Дальше на стор. 3-їй.)

---

*) У сторіччя народин Івана Франка. Збірник праць і статтей приготованих на наукову Конференцію 12 і 13 травня 1956, у виданні НТШ і „Свободи". Цей Збірник вийшов як 156 том Записок Наукового Товариства ім. Шевченка, з друкарні „Свободи", Джерзі Сити, Ню Йорк, Париж, Сідней, Торонто, 1957, стор. 198.

Мілена Рудницька

БОРОТЬБА ЗА ПРАВДУ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

(19)

Безсумнівним фактом є також, що західній світ мав у своєму розпорядженні достатні засоби, щоб відвернути або щонайменше послабити голодову катастрофу. Світові ринки були в той час завалені збіжжям та іншими харчовими продуктами, і ціни на них були дуже низькі. За декілька мільйонів долярів можна було накупити таку кількість хліба, яка була б врятувала життя мільйонам людей. Уряди західніх держав мали змогу примусити Москву допустити таку допомогу на Україну, припиняючи експорт машин до СССР. В першу ж чергу вони повинні були перестати купувати від СССР харчі і заборонити совєтському урядові вивозити їх за кордон.

Отже, коли взяти до уваги такі факти, що світ знав про Голод і що він був спроможний подати руку допомоги тим, які страждали й вмирали від Голоду, коли, далі, взяти до уваги, що він цього не зробив, — то треба констатувати, що моральна співвідповідальність цивілізованого людства за жертви большевицького злочину поза сумнівом.

„Що собі думає Европа?" — питала з гнівом українська селянка швайцарського подорожника. Вільний світ думав, як миритися з большевиками, як з ними торгувати, як їм по високій ціні продавати і від них дешево купувати, і цей вільний світ за свою безідейність і сліпоту платить сьогодні дуже дорого. Ніколи Москва не досягла б таких пропаґандистських успіхів у заперечуванні правди про Голод, якби не натрапила на податливий ґрунт в демократичних колах закордону, які з політичних і господарських мотивів бажали добрих стосунків з Совєтським Союзом.

„Найбільш обурливий факт у справі Голоду — той, що світ не був ним обурений", — писав про ставлення культурного людства один з американських авторів, очевидців Голоду. Моральна відповідальність за те, що світ по-пилатівськи обмив свої руки і дав мільйонам українських селян згинути в голодових муках, падає не тільки на уряди західніх держав ,але також на широкі кола їхніх громадян. Винуватців було багато, але неоднакова була їх вина. На найгостріший осуд заслуговують продажні й несумлінні журналісти, які своїми кореспонденціями з Москви свідомо обманювали світову громадськість. За ними йдуть різні категорії п'ятиколонників у вільному світі, які виконували службу платних большевицьких аґентур; різного роду большевизани, які баламутили публічну опінію фальшивими інформаціями; ватаги „проґресистів" у всіх країнах; тисячі снобів, які вважали за добрий тон виявляти ентузіязм для „країни проґресу"; мільйони „невтральних", які твердили, що це — „внутрішня справа іншої країни"; мільйони „благородних людей", які заспокоювали своє сумління і нерви, кажучи, що „ці відомості перебільшені", що „це — неможливо" . . . Трагедія була не в тому, що не було автентичних відомостей про Голод. Трагедія була в психологічній настанові культурного світу. Громадянства західніх країн психічно не сприймали інформації про Голод, бо ця інформація розвіювала їх рожеві ілюзії про країну „геніяльного експерименту".

Доводиться, далі, констатувати, що чверть століття тому українське громадянство, що проживало поза владою Москви, бій за правду про Великий Голод програло. Навіть якби ми були багато сильніші і з більшою відданістю за правду боролися, треба сумніватися, чи в тодішній міжнародній ситуації ми були б могли добитися якихось конкретних успіхів.

Але сьогодні, в 25-річчя голодової катастрофи, міжнародна коньюнктура для нас куди сприятливіша. А наша боротьба за правду з червоною Москвою ще не закінчена. Правда про Голод — це і сьогодні зброя в політичній боротьбі з Москвою. Чи зуміли ми цією зброєю покористуватися?

З великою прикрістю треба ствердити, що українці у вільному світі нагоду 25-річчя прогайнували. Те, що вийшло друком з приводу 25-річчя, і ті льокальні відзначення трагічної річниці, які де-не-де досі відбувалися, не стоять у жадній пропорції до того, що наш загал у вільному світі повинен був зробити. Адже Великий Голод — це найкривавіша сторінка тисячолітньої історії України. „Найбільшим щодо кількости жертв злочином, вчиненим протягом всієї історії людства в час миру", називає його Пітер Фірек. „Найбільшою катастрофою новітніх часів" називає його Лайонс. „Одним з найпотворніших злочинів в історії модерних часів" називає Голод Джульєн Штайнберґ. Деякі автори прирівнюють розміри голодової катастрофи до винищення Гітлером европейського жидівства. Але який пієтизм до пам'яті своїх замордованих братів виявили жиди і як вони зуміли скапіталізувати політично свою національну трагедію, а як же мало зробили ми! Бібліографія про винищення европейського жидівства під час другої світової війни налічує вже 60.000 позицій. А скільки праць про Голод видали досі ми?

На нашу думку, українська наука у вільному світі не має важливішого завдання, як вивчити до кінця проблему Голоду. Коли не зробимо цього тепер, за кілька років може бути пізно. Живі ще свідки відійдуть, решта збережених документів пропаде.

Ми думаємо також, що українська політика у вільному світі не мала й не має важливішого завдання, як відновити процес за правду про Великий Голод перед світовою громадськістю, перед урядами західніх держав і перед Об'єднаними Націями. Для нас — незрозумілий факт, що деякі українські політичні чинники цілковито іґнорують трагедію 1933-го року, прикриваючись тим, нібито 25-річчя Голоду колідує з відзначенням 40-річчя національної революції або що в нас забагато сумних роковин.

В 40-му томі нового видання Большої Совєтської Енциклопедії подана нова версія біографії Сталіна. В ній Хрущов засуджує Сталіна за різні злочини большевицького режиму: за партійні чистки, тортури в'язнів, депортації цілих народів та ін. Тільки про методи примусової колективізації і про Великий Голод нема там найменшої згадки. Хрущов, очевидно, розуміє, що коли б він засудив Сталіна за злочин Голоду, він засудив би і себе самого і всю совєтську систему. Тому він тримається давньої большевицької тактики: Голод треба промовчувати й заперечувати.

Коли наближалося 25-річчя Голоду, Хрущов напевне хвилювався, чи світ не заговорить про цей большевицький злочин. „Ми — комуністи, а комуністична ідеологія — найгуманніша в світі," — сказав Хрущов 7 жовтня в інтерв'ю, яке він дав кореспондентові „Ню Йорк Таймсу", Джеймсові Рестонові. Виявлення масового вбивства мільйонів безвинних людей не дозволило б йому реклямувати гуманність большевицької ідеології. Хрущов був напевне дуже радий, що увага українського громадянства у вільному світі пішла в напрямі святкування різних роковин, які большевикам ні трохи не грізні, а не в напрямі відзначення Голоду.

25 років тому українці поза владою Москви програли бій за правду про Голод. Боротися і програти — це не сором. Тепер ми навіть не пробували зробити того, що повинні були і що при пляновій акції могли зробити.

Кінець

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК З НАГОДИ СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

(Закінчення зі стор. 2)

викінчені й майстерні твори, як „Зів'яле листя", „Семпер тіро" та „Мойсей".

О. Кульчицький у статті „Психосоціяльні аспекти „Мойсея" (стор. 67-80) заторкує такі рідкі справи в нашій науці як „проблеми взаємовідносин психології і літератури". Автор пише про „масу" і про „юрбу" в поетичній візії Франка і в інтерпретації соціяльної психології, про „відношення до провідника" та про „категорію народу в поетичній візії Франка і в соціяльній психології". Літературна критика виявила, що ідея провідника у Франковій творчості формувалася довго перед написанням „Мойсея", тому цікаво, як ця тема виглядала б на тлі ширшого матеріялу.

Психологічну тему опрацював і Володимир Янів, який дав працю „Душевні переживання в'язня в „Тюремних сонетах" І. Франка" (82-97). Автор дав підтитул своїй праці „До питання закономірности психічних явищ" і старався з'ясувати, „як відбилися в'язничні переживання Франка в його поетичній творчасті, чи пак точніше, які характеристичні для в'язня психічні зміни залишили свій слід у його „Тюремних сонетах"? Автор притягнув для порівняння тюремні поезії Т. Шевченка, Б. Кравцева і свої власні та ствердив, що Франкові тюремні поезії „дозволяють говорити про окрему психологію в'язня".

Григор Лужницький в статті „Театрально-соціологічні елементи у драматичній творчості І. Франка" (стор. 98-103) приходить до таких висновків. „У своїй творчості Франко болів може більше „чужим", як „власним горем", і душу його можна справді порівняти до великої еольської арфи, на якій грав „кожний стрічний вітер". Але завдяки саме таким „стрічним вітрам", завдяки цьому „чужому горю", Франко назавжди залишиться і в історії українського театру і в історії української драми як незламний борець в обороні прав „отих найменших", в обороні прав людини.

Пантелеймон Ковалів („Лексичні особливості ранніх творів Ів. Франка", стор. 104-124) і Василь Лев („Участь І. Франка в творбі української літературної мови", стор. 125-132), як вже самі заголовки вказують, характеризують мову великого українського мистця, який виріс і розвивався в Західній Україні, але який свій діялект, що його вживав у перших своїх творах, „надихав міццю духа і огнем любови" і „записав нестертий його слід самостійно між культурні мови".

Олександер Домбровський дав найбільше спеціяльну статтю до цього збірника „Відношення І. Франка до проблеми античної історії" (стор. 133-142), в якій доводить, що „енциклопедичне знання Франка поставило свою печать на великанській літературній і науковій спадщині великого поета". Іван Франко „показався добрим знавцем проблем ранньої історії України-Руси, у студіях над апокрифами незрівняної вартости літературознавцем і етнографом, а у статті про духовість античного жидівства глибоким знавцем стану тодішніх дослідів над античною семітологією".

Окрему розвідку про „Наукові праці І. Франка" (стор. 143-164) написав Кость Кисілевський ,який розглядає всі роди наукової праці Франка на основі доступних йому джерел і літератури. На думку Кисілевського Ів. Франко як науковець був в першу чергу фольклористом та літературознавцем. В науковій його праці розрізняє дві доби: першу з кінця 70-их і 80-их років, сперту на засадах позитивізму й реалізму; і другу з 90-их і 900-их років, коли Франко виявив вже завершену особовість і був науковою повагою серед своїх і чужих, і коли „був задивлений в суть правди, вглиблену в живе джерело національних ідеалів України".

„Великий і універсальний під оглядом освіти Ів. Франко був не тільки поетом, письменником, ученим, але і впливовим громадським діячем", —пише Василь Мудрий у статті „Іван Франко як громадський діяч" (165-198). Автор говорить про політично-соціяльні погляди І. Франка та про те, як теперішні окупанти України фальшують ті погляди автора „Мойсея", називаючи Франка комуністичним „союзником" та своїм прихильником. В. Мудрий звернув увагу наприкінці своєї статті на Франків „Отвертий лист до галицької молоді" з 1905 року, в якому Франко вже тоді „розшифрував всю істину російських лібералів та політичних аспірацій відносно України й українського народу". Франко „збагнув також все страхіття комуністичної диктатури" в Росії і остерігав проти неї далеко до її появи.

Оце перелік і коротенький огляд праць, надрукованих у збірнику під заг. „У сторіччя народин Івана Франка". На 4 стор. зазначена Редакційна Колегія з 5-ох осіб, але між ними, на жаль, не зазначено В. Давиденка, який переводив мовну редакцію тих усіх праць., що друкувалися в „Свободі".

НТШ і „Свобода" оцією книжкою, по своїм силам, відзначили 100-річчя Великана українського народу, якого наш нарід на своїх землях не може вірно оцінювати. Та вірмо в слова автора „Майсея", що український нарід ще „гляне як хазяїн домовитий по своїй хаті і по своїм полі".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Звіт акції „Діти — Дітям"

8 грудня 1957 р. — це день концерту, який відбувся стараннням Ліги Американців Українського Походження при співучасті пані Ії Мацюк. День цей був би пройшов як багато інших днів в забуття, якби не подія, яка його зробила днем народин великого діла, з яким в'яжуться надії українців в Шикаґо.

В заздалегідь обдуманій та приготованій акції малим гуртом аранжерів (мґр Ничай, о. Пащак, інж. Цімура) під час першої павзи концерту на залі з'явилося тринадцять сумівок в одностроях з порожними пушками в руках і під проводом голови СУМ-а п. Ярименка розійшлися поміж рядами серед приявних громадян з проханням про пожертви, яких кличем було „Діти — дітям"

Це була перша наша збірка при помочі наших дітей дітям — залишенцям. Коли 13 сумівок обходило з пушками одну половину залі, рівночасно 11 дівчат, всі в українських народніх строях (пластунки), цю саму роботу провели в другій половині залі. Протягом кількох хвилин збірку закінчено, а „ввесь збірковий штаб" під проводом о. Пащака зробив підсумки. Мґр. Ничай проголосив вислід збірки дол. 111,25.

Для аранжерів збіркової акції ця подія додала много надій і розпочате діло продовжувалось. За нами шість місяців збіркової праці і в тім часі проведено вже 30 таких збірок (при оказії різних імпрез: вистав, концертів, вечерниць, забав, академій віч і т. п.), а це дало вже нам дол. 1011,57. Ця цифра сама говорить за себе. Дійсність випередила наші сподівання. Поприч зібрану готівку виступає ще другий чинник, який аранжерів цих збірок заставляє до здвоєння своїх зусиль у цій акції. Цим другим чинником є саме наша дітвора, — цей наш аванґард у тій суспільно - харитативній роботі. Ми бачимо, що нашими збирачами є вже доволі поважне число стабільних професійних помічників, що на кождий наш заклик є готові до праці і радо виконують своє завдання. Ми слідкуємо не тільки за скількістю зібраного гроша, але бачимо і стежимо за тим, як ці наші постійні помішники вростають в цю суспільно - харитативну акцію. Малі діти - збирачі вже часто виявляють бажання окремо свої пушки перечислити, неначе б хотіли знати, скільки цеголок більше внесли вони своїм трудом від своїх партнерів.

У дальшому висліді цієї збіркової акції є вже нав'язані безпосередні контакти наших дітей з дітьми залишенцями: йде взаїмне листування, виміна фото, знімок із ялинок, свяченого і т. п., які присилають нашим дітям діти з Німеччини і Австрії. Як з нашого звітування виходить, ціль наших збірок є одна; поміч „діти — дітям". Здивовані були тому наші малі збирачі, коли сповіщено їм, що раз збірка не відійде для дітей, а одержить її пані Петлюрова, вдова по бл. п. От. Петлюрі. Радо прийняли діти це до відома і висказали своє побажання написати листа пані Петлюровій. Волю дітей ми респектували і з радістю передали аранжерство цього листа в їхні молоді руки. Під час академії в честь бл. п. полк. Коновальця наші малі діти рівнож взяли участь у збірці, в результаті цього дол. 51,96 і лист подібного змісту як до пані Петлюрової — відійде до пані Коновальцевої.

Із всіх наших нами проведених трицяти збірок перше місце має збірка перша, бо дала найвищу квоту. На жаль не всі товариства відчинили вже двері імпрезових заль перед нашими дітьми-збирачами, це значить не дали своєї згоди на проведення збірки діти — дітям. Натомість з приємністю треба відмітити те, що деякі товариства многократно давали згоду на збірки нашим дітям: Ліґа Американців Українського походження 3 рази, Літературно - Мистецький Клюб 3 рази, Нова Сцена — 2 рази, Драматична Студія ім. Котляревського 2 рази. Ми маємо зареєстрованих у нас 58 збирачів (в дійсності їх було більше) у віці від 5 до 14 літ, здебільша дівчат. Із цього числа 58 збирачів тільки 15 осіб молоді є нашими найближчими помічниками, що на кождий наш заклик були все і є готові до дії. Щоб зробити підсумки нашої збіркової праці, маємо в пляні влаштувати спільну зустріч всіх наших збирачів і з їхніми батьками та представниками товариств, що дозволили на збірки під час імпрез. Нашим твердим рішенням є продовжувати це вже з успіхом зачате діло з метою підібрання активу з-посеред молоді, що в дальшому вже сам провадив би, давав всесторонню ініціятиву, нав'язував контакти з молоддю українських скупчень (в інших містах ЗДА) і давав звіти з цілости акції „Діти — Дітям"!

Я. Ц.

Джейнсвілл, Па.

30-літній Ювілей заслуженого священика

29-червня 1958 р. українська православна парафія св. Князя Володимира Великого відзначила 30-літній Ювілей священства свойого настоятеля всч. о. О. Іванюка.

Впр. Ювілят народився в Західній Україні. Народну та середню школу закінчив у рідному містечку Вижниці, Склавши іспит зрілости вступив до Черновецького університету, де закінчив богословський і філософічний факультети із відзначенням. Висвячений на ієрея Владикою д-ром Іполітом Воробкевичем в катедрі Святої Тройці в Чернівцях. Будучи священиком, на еміґрації закінчив учительський семінар у Львові, а пізніше вже в Канаді в Оттаві закінчив історичний факультет на Оттавськім університеті, одержавши диплом.

Ставши священиком набатьківщині Ювілят відзначився, як добрий катехит, одержавши декрети похвали від діцезіяльних та світських інспекторів за успішне навчання закону Божого, та признання за найкраще вироблення богословських та пасторальних тез.

За старанням Ювілята збудовано церкву Св. Ілії у Ранчу-Бучі, а також збудовано величезну школу у громаді Дзвиняче. У громаді Давидівці побудовано церкву за 1,5 мільйона. Бувши парохом втішався великою популярністю серед своїх парохіян, які його дуже любили та високо оцінювали, як доброго душпастира.

Вже на вигнанні Ювілят служив душпастирем у Холмсько - Підляській Єпархії, якою керував теперішній Митрополит д-р Іларіон Огієнко. Опісля переїхав до Австрії, де зорганізував церковну громаду, хор і дістав дозвіл від Кардинала бл. пам'яти Інніцера у Відні служити православні Богослужби. По короткім перебуванні в Лондоні, 1947 р. переїхав Ювілят до Канади і тут на протязі 6-літ сповняв місійну працю по цілій Канаді. У році 1954 переїхав із Оттави до ЗДА. У Клівленді, за старанням Ювілята куплено церкву Святої Тройці, якою громада тепер втішається. Всюди, де бував о. Ювілят парохом, залишив за собою добру пам'ятку, так, що не дивно, коли Св.-Володимирська громада і Смитвіллі, Па, вшанувала його успішну працю.

На ювілей прибув із Ню Йорку Митрополит Богдан, Консисторський совітник Митрофорний протоієрей о. Іларій Врублевський із Фріленду, отець Митрат Василь Майданський із Клівленду, о. Іван Гіль із Филипсбурґу, о. Володимир Мельник з Віндзору та інші довколишні отці, Архієрейська Служба Божа відбулася торжественно. Владику Митрополита вітав голова громади п. І. Сиктич хлібом і сіллю. Голова Сестрицтва Марія Поллєк вітала від жіноцтва. Голова Українського Клюбу п. Іван Бережанський вітав від Клюбу, учень Робер Генчу вітав від Недільної Школи, передавши Владиці китицю рож. О. Настоятель вітав Владику у дверях храму Св. Володимира. Під час зустрічі дівчатка сіяли квіти до стіп Владики. На Богослужбі проповідь про віру виголосив о. Мітрат Врублевський. У англійській мові проповідував про силу віри сам Ювілят.

У громаді Дженсвіллі Ювілят заложив Недільну Школу, в якій також учителює. Він веде взірцеву працю в громаді, та скріпив релігійне життя, сповняючи свої обов'язки совісно та чесно.

Після Служби Божої відбувся бенкет, влаштований церковною громадою, на якім було 200 осіб. Тостмайстром був о. Мітрат Врублевський, який познайомив зібраних із діяльністю Ювілята. Під час бенкету вітав Ювілята п. Іван Сикнич, голова громади. Потім промовляв Митрополит Богдан, вітаючи Ювілята та вказав на його великі заслуги для рідної церкви і народу. Промовляв ще о. Іван Гідо, а дальше складали привіти багато із присутніх на бенкеті. Опісля прочитано привіти, листи, телеграми та побажання, які наспіли від багатьох духовних провідників, багатьох визначних мужів з Канади, Америки, Австралії, Арґентини, Бразилії, Венесуелі, Австрії, Німеччини а навіть з деяких держав із поза залізної заслони.

Ювілей закінчено Многоліттям та відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

М. Ш - ко

З наших буднів

НАШІ ЗА ГРАНИЦЕЮ

Ближча і дальша родина, друзі і знайомі панства Телесиків були мило вражені, хоч і дещо заскочені, отримавши від них перші поштівки з привітанням „зі старої Европи", точніше — з світової вистави в Брюсселі.

Поправді, дивуватись було нічого, бо ж панство Телесики вже рік наперед широко розповсюднили по Америці й Канаді новину, що вони вибираються, як смиренні путники, на прощу до Люрду, а при цій нагоді — на вакації до Европи. Але друзі, приятелі, а навіть родина потрохи сумнівались, чи дійде до такої ескапади... Всі бо пзнали, що пан Телесик панічно боїться вибуху 3-ої світової війни, ну, а така шпарівна особа, як пані Телесик, не так то легко пустить з вітром півтори тисячі долярів...

Аж тут вам, рантом, карточка з Брюсселю: „Привіт зі Старої Европи!" значить — відважились і поїхали. Потім уже карточки напливали реґулярно, щокілька днів — з Парижу, Мюнхену, Берхтесґадену, альцбурґа...

І все було б гаразд із заграничними вакаціями панства Телесиків, якби не інженер Івасик! Так, так, той непосидющий дух, що вічно товчеться кудись, світами... Вправді, цього літа пан інженер не відвідував Европи, зате об'їхав автом ціле Західне Побережжя, і трохи не заганявся на Аляску.

— А знаєте, кого я стрічнув у Північній Каліфорнії? — розповідав у неділю під церквою. — Уявіть собі, наших дорогих Телесиків!

— Кого?.. Це неможлива річ! — гомоніли люди. — Телесики від трьох тижнів перебувають в Европі на вакаціях. Вчора ми дістали від них карточку з Швайцарії!

— І ми дістали!

— Не знаю, що за мара! — дивувався інженер Івасик. — Я присягнути можу, що стрічав їх тиждень тому в Каліфорнії! Бачив так, як бачу вас, коли на одній станції набирали ґазоліни.

... Загадка роз'яснилася вже після того, як панство Телесики вернулися з вакацій. Так, ніде гріха таїти — панство Телесики в Европі не були. Не знаю, що більше заважило в їхній поставі, ощадність пані Телесик, чи панічний страх пана Телесика перед вибухом війни, — в кожному разі одного гарного ранку наші вакаційники без чуку-стуку спакувалися і дременули машиною аж до Каліфорнії.

Перед тим, однак, пан Телесик обійшов туристичні аґенції і накупив карточок з „відочками" різних міст і курортів вільної Европи. Потім присів на один вечір, закотив рукави і поадресував карточки до рідні та знайомих, щось понад дві сотки того вийшло!

А так щасливо склалося, що сусіди Телесиків, американці, якраз їхали на вакації до Европи, і навіть вибрали собі ту саму „туру", куди плянували мандрувати наші земляки любезні. То пан Телесик пішов до сусідів і чемно попросив їх, щоб зробили йому „фейвор": взяли його карточки і кидали їх на пошту в такому порядку, як об'їздитимуть Европу...

Американці були люди ввічливі, посміхнулися і сказали окей! А сусід, то ще й похвалив пана Телесика за його винахідчивість.

— Ти є смарт ґай, Телесай, — сказав йому. — В Европі будеш і грошей не стратиш. Твій винахід варто опатентувати.

ІКЕР

ВСЯЧИНА

Голоси лісу в Україні

Літньої пори ліс — ніби симфонічна оркестра. Перша скрипка, звичайно, належить пташиним голосам. Пернаті співці розташовуються у низькорослих чагарях, на недосяжних вершинах вікових дерев, високо у небі. І вдень і вночі, туманними світанками і багряними вечорами чути трелі, посвисти, щебетання.

Ліс повен шурхоту маленьких землерийок, мишей-„скакунів"; чути кроки граціозних козуль, десь тявкне молоде лисеня, сердито заоцокає червоноруда у літньому хутрі білочка.

Незлічені шестиногі мешканці лісу — комахи теж не безголосі. Станьте біля мурашника,і ви почуєте шум лісової підстилки, яку ворушать, перстягають багато тисяч робочих мурашок. Сюрчать коники, цвіркуни. Скриплять вороги дерев — усачі. Прикладіть вухо до старого відмерлого стовбура, і почуєте, як в його тілі жирують короїди, деревоточці.

Гудуть оксамитові джмелі над ніжними віночками квітів. Здаля долинає звук лету жуків-велетнів — „оленів", „носорожців".

Але не тільки цими звуками сповнений ліс. Кожне дерево в ньому має свій голос.

Пройдімо під зелене шатро, послухаймо, як при найменшому подиху вітерця заговорить горобина з березою, клен з дубом, осика з грушею-дичкою, як нескінченна пісня дзвенить у шпильках сосон.

При кожному коливанні повітря подає голос осика. Округлі платівки тьмяно-зелених листків на довгих черенках вічно тремтять, ніби бояться бути зірваними. Коли зніметься дужий вітер, черенок міцно тримає осиковий лист на гілці, й він жалібно скаржиться на свою долю. Понуре, недовговічне дерево осика.

Зовсім інше дерево береза. Вона часто росте поруч осики по низинах, біля лісових болот. Але як далеко чиста білина берези від сіро-зеленої непривабливої осикової кори, так і голос берези не схожий на жалісний шепіт її сусідки.

Радісно, ласкаво шелестить темнозелене березове листя. Навіть бурю береза витримує стійко, не скиглячи, тільки гілки розпустить косами за вітром і бадьоро сперечається з ним.

Мільйони років співають дерева своїх то веселих і радісних, то журливих пісень, під їх акомпанімент виступають солісти — пернаті, чотириногі, шестиногі. Всі ці звуки зливаються в єдиний ансамбль лісової оркестри — голосу рідної природи.

В. ПАРХОМЕНКО

● **„За шість тижнів — в горах Рамапо буде мороз"**, твердять мешканці Спрінґ Велі в повіті Рокленд, Н. Й., бо вони чули 5-го серпня як „співають" катидіди, комахи, подібні до наших цвіркунів. (Катидіди „співають", тручи своїми лапками по черевцю). Від Спрінґ Велі до Ню Йорку всього лише 28 миль.

● **Під час відзначування 100-річчя міста Прінс Руперт в Британії. Колумбії, МКанада, зчинилася бійка, коли поліція заарештувала двох осіб за порушення спокою. Поліція мусіла розігнати понад 1,000 осіб при допомозі газів.**

● **Губернатор Ню Джерзі Роберт Б. Майнер заявив, що підписує закон про заборону продавати в неділі убрання і домашнє приладдя та меблі. Ця торгівля відбувається у північній частині стейту Ню Джерзі.**

Вступайте в члени УНСоюзу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДІТРОЙТ, МІШ. — Відділ 146 ім. І. Франка, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. серпня, о год. 1:30 по пол., в залі У. А. Осередку при вул. Карпентер і Мітчел. Проситься всіх членів прибути на збори і обговорити різні справи; також довгуючих проситься прийти і вирівняти свої залеглості. — М. Війтович, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая. Відд. 5, відбудуться в суботу, 16 серпня, в год. 7 веч., в залі укр. катол. церкви Чесного Хреста, 37-09 — 31 Ave. Просимо прибути на збори, бо є важні справи до рішення. Б-во св. о. звертається до всіх українців і українок, які живуть в Асторії, Л. Ай., щоб уписували себе і своїх дітей до У. Н. Союзу. Просимо також довгуючих, щоб [illegible] залеглості. І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

РОЗШУКИ

Богдан **МИСЬКО** пошукує **ІВАНА МИСЬКА** з Винник обл. Львів. Маю для нього вістку від його сестри з Винник. Писати:
BOHDAN MYSKO
1101 N. La Salle St.,
Chicago 10, Ill.

Де є **АНТІН КОЗЕМЧАК**, син Юрка, з с. Березка, пов. Ліско. Пошукує за ним син його сестри, **Михайло Грицковян**, що щойно прибув з Польщі. Хто знав би про нього, прошу повідомити на адресу: **МИХАЙЛО ГРИЦКОВЯН, 213 Ontario St., Cohoes, N. Y.**

Тітку **МАРІЮ ЗАРІЧНУ**, замужна **ВАҐЛА**, з с. Холовичі, пов. Перемишль, шукає **Стефан Зарічний**. Правдоподібно живе в Бофало. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
STEFAN ZARICZNYJ
491 Grove St., Jersey City, N. J.

Пошукую братанка **Василя ВІНЯРСЬКОГО сина Івана**, ур. 1922 р. в Яксманичах, пов. Перемишль. Він був вивезений на працю до Німеччини підчас війни. Він сам або хто знає щось про нього, прошу писати на адресу: **МАРІЯ КУЗИК, 519 E. 11th St., New York 3, N. Y.**